Írta: Szakolczay Lajos
2017. június 22. csütörtök, 20:39 -

Maczkó Erzsébet és Rainer Péter kiállítása a Galéria 12-ben

Jel? Kép? Jelkép? Noha kérdezhetetlen a kérdés, mégis tántoríthatatlan az érdeklődésem: mi ötvöződik eme „szentháromságban”? Jelet adni magunkról, érzéseinkről, látomásainkról, egy templomról, az égi fény kékjéről, valamely zugban felejtett tárgyról? Képpé formálni – mi mást tehetne a művész – a boldogságot, az örömöt, a keserűséget, a rettenetet? Mindezt úgy, hogy a szobortárgyban és fotóban megtestesült valóságunk (a szépség egyik formája) jelképpé váljék? Jelképpé, amelyben benne foglaltatik jelen és múlt, régebbi és mai korok izgató lélegzete, s nem kevésbé az elképzelt jövő?

Kép (fotó) és tárgy (szobor, makett) a tárlaton úgy simul egymásba, mintha örök érvényűen egybetartoznának. Valójában – ne tagadjuk le a szellemi kötődéseket – egybe is tartoznak. Szellemi kötődés? A fotó- és képzőművész Maczkó Erzsébetet és az építészként-belsőépítészként, romtemplomok fölkutatójaként ismert Rainer Pétert, sok egyéb mellett, a szakrális körökhöz való vonzalmuk tette rokonná.

Az az évezredes csoda, amely – máiglan példaszerűen – a Biblia életnél valóságosabb fóliánsaiban nyilatkozik meg. Ha nincs Krisztus kereszthalála, hogyan is emelkedett volna szépség- és igazság-jelképpé a korpusz szentsége, amely Rainer Triptichon fotómontázsát (2014) az irdatlan szenvedés mellett is a föltámadás (megdicsőülés) hallatlan erejű szimbólumává avatja? És ha nincsenek – a látó látja! – a földünkön kívül a kozmoszt ugyancsak bevilágító Égi fények, honnan is lehetne a bensőt lángra gyújtó égi szikra a Maczkó Erzsébet-fotókon?

Mert az Égi fény 4. kitámasztott szárnyú angyala, jóllehet a viharos égzengés szüli a kék és

fehér káprázatot, egyfajta szabadságjelkép. Szó se róla, a fotóművész a természet szerelmese. Az organikus létben megbúvó megannyi titok izgatja. A tükröződés, mint a technikai fogáson messze túlmutató szépségkoncentráció, valamint a lebegés őrülete (Ég és föld között 1–2.).

S nem utolsósorban akarva-akaratlan azt kutatja, hogy a Paradicsomból kiszakított erdő varázsgömbjébe (Remény 1–2.) belekerülhet-e – mert benne van, az bizonyos – valaminő szakrális üzenet, itt épp sugárzó keresztimitáció formájában. S a szédítő pörgés apoteózisa pedig azt a fényképpárt illeti (mintha Arany János balladáit olvasnánk), amelyen a mélybe pillantás az örvény bekebelező dinamikáját hívja elő (Kút – víz 1–2.). Mindezekből világosan kiderül, hogy bár Maczkó Erzsébet fotóinak a természet az alapja, de egyikük sem természetkép, sokkal inkább lélekredőzetű látomás.

Rainer Péter, mert jobbára megfogható anyaggal, fával, kővel és fémmel dolgozik, ennél valóságközelibb. Fotó és szobor is tanúsítja, kompozíciója invenciózus építkezés. Kövekről kövekre lépkedve alakul sajátságos képvilága. A tervező sosem marad háttérben. A saját készítésű bútor valamely részletét mértanos tárgyilagossággal megmutató fotója konstruktív grafikának is bőven elmenne (Fa-desing – 2012). Ha csak jelképszerűen is, szívesen fölidézi – akár egyetlen villantással (évszám, címer, magyar trikolór) – a hazát. Ezt faberakása (intarziája) éppúgy szemükbe égeti – egyszerűségében is szép a Kossuth-címer földíszítése (896 1456 1956 2016 – 2016) –, mint kápolnamodelljeinek a tornyába szúrt piros-fehér-zöld zászlócska.

Jóllehet különleges szerkezetű és fölépítésű tárgy-szobrai ötletről ötletre halmozzák az anyagot megszédítve gazdagító szellem jóízű jelenlétét (Fényhozó konstrukció – 2012; Fafejű angyal konstrukció – 2016), s kézügyessége is varázslatos (Kápolna fakonstrukció – 2014; 6 hajós kápolna fakonstrukció – 2017), a múlt maivá tétele izgatja leginkább. Az elfeledett, talált tárgyak így válnak egy szünetlen gondolkodó és virtuóz módon újító elme anyagformájú üzeneteivé.

Egy üdvözlőtábla kis kiegészítéssel (az apró fakereszttel és a magyar zászlóval, mint gyökérrel) így kapott egészen megható kisugárzást (Isten hozta – 2016). Ebbe a csoportba sorolható a reves fát emlékmomentummá emelő két kis kereszt is (Keresztfák hőseink és Trianon emlékére – talált, összeállított, 2017). S ha némi humor is gazdagítja a kifejező szándékot – ’56 Pékné (énkép) módra (péklapátba vésett Kossuth-címer), 2016; Kapakereszt – ez itt nem Robert Capa, ez a Rainer kapa (fali, álló, 2016) a tárgy-szobor kivetítője lesz az értékmentő építész a szolgálatot derűs önkifejezéssel tarkító szemléletének.

Szakolczay Lajos